

Túnel del Carrilet de Cal Marçal

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Cal Marçal, 08692-Puig-reig
Emplaçament Cal Marçal, sota la C-1411 quilòmetre 58,7

Coordenades:

Latitud: 41.95589
Longitud: 1.87956
UTM Est (X): 407143
UTM Nord (Y): 4645486

Classificació

Número de fitxa 08175 - 356
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Segle XIX
Any 1885
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Observacions protecció: BCIL 23
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Puig-reig
Autoria de la fitxa Rosa Serra Rotés i Jordi Piñero
Data de registre de la fitxa: dg., 20/03/2011 - 01:00

Descripció

Túnel ferroviari fet amb pedra que conserva l'arc de mig punt lleugerament apuntat, construït amb carreus regulars de pedra polida i col·locada a contrapunt unida amb formigó. D'un metre i mig d'amplada i 150 metres de llargada és va construir per creuar la carretera de Manresa a Berga al seu pas per cal Marçal. Les obres de construcció van anar acompanyades de la construcció d'una trinxera que esta situada abans de l'entrada al túnel i era una de les infraestructures de la línia del ferrocarril Manresa-Guardiola de Berguedà.

Observacions:

Actualment les entrades estan cobertes; la del sector de Manresa amb runa i la del sector de Berga amb materials diversos que configuren part de la zona ajardinada de Cal Marçal: l'Associació de Veïns de Cal Marçal té el projecte de recuperar-lo.

Història

Oficialment el "Tramvia o ferrocarril económico de Manresa a Berga", començà a veure la llum quan el seu projecte, plantejat des de feia temps, va ser presentat per a la seva aprovació a Corts el 1879. Dos anys més tard, concretament el 7 de Maig del 1881, s'atorgava a la Companyia abans esmentada, la concessió de la línia per un període de 60 anys.

a Companyia General dels Ferrocarrils Catalans (CGFC) es va fundar el 4 de juliol de 1919 per a integrar tres empreses que explotaven diferents línies: Camins de Ferro del Nord-Est d'Espanya (entre Martorell i Barcelona); Ferrocarril Central Català (entre Martorell i Igualada); i Tramvia o Ferrocarril Econòmic de Manresa a Berga (entre Manresa, Berga i Guardiola de Berguedà).

El 17 de maig de 1946 caducà la concessió de la línia Manresa-Olvan, que passà a ser explotada per la "Jefatura de Explotación de Ferrocarriles por el Estado". El tram Olvan-Guardiola, però, per ser de concessió posterior, continuava propietat de la companyia. Precisament per aquest fet, per la dificultat que suposava l'explotació de la línia en sectors de diferent propietat, l'octubre de 1961 l'estat nomenà a Ferrocarrils Catalanes com a administradors per mitjà d'un conveni. El 1955 la competència amb el transport per carretera ja començava a notar-se. El tren feia 2 viatges diaris de pujada i dos de baixada (fins a Guardiola únicament), mentre que l'autocar en feia 10.

El 2 de Maig de 1972 s'aixecà la línia Olvan-Guardiola. L'1 de juliol de 1973 es feia el mateix entre Balsareny i Olvan. Més tard, degut a la unió subterrània dels pous de Balsareny i Sallent es suprimí el tram entre les dues poblacions. Al terme municipal de Puig-reig el tren feia parada a: el baixador de l'Ametlla, l'estació de Cal Vidal, a l'estació de Puig-Reig, al baixador de Puig-Reig i al de Cal Prat.

Bibliografia

SALMERON BOSCH, Carles (1987): Els Ferrocarrils Catalans, volum 2, Editorial Terminus
SERRA, R. (2005). El tren de Manresa a Guardiola, Manresa, Ed. Zenobita/Consorci Ruta Minera/
Diputació de Barcelona

AADD. (2011). Pla d'ordenació urbanística municipal. Catàleg del patrimoni arquitectònic, històric i artístic. Ajuntament de Puig-reig. Fitxa d.4

